

Club de lectura

Aristòfanes.

Lisístrata

Novembre del 2012

Coordinadora: Ester Sirvent

L'autor

Aristòfanes va néixer a Atenes als volts del 450 a.C i va morir a Atenes cap al 385 a.C. Les notícies sobre la seva vida són poques i incertes. Se sap que es va dedicar a la comèdia per la producció escrita que ens n'ha arribat així com per referències indirectes.

Aristòfanes tenia una cultura molt vasta, sobretot literària i artística, i en les seves comèdies mostra un marcat menyspreu per la ignorància i la rudesia. Va participar en les lluites polítiques ateneses a favor del partit aristocràtic i va fer servir el seu teatre molt especialment com a camp de batalla. D'acord amb aquesta mentalitat, va defensar els mites religiosos i va dirigir el seu gran poder de sàtira contra els renovadors del pensament (com Sòcrates) i contra els innovadors de la tradició cultural (com Eurípides, a qui també va atacar per les idees democràtiques que defensava).

Un dels seus esforços més constants, però, va ser el de desacreditar la Guerra del Peloponès i arribar a la pau amb Es-

parta. La derrota d'Atenes, per bé que va comportar la pujada al poder del partit aristocràtic al qual ell pertanyia, va ocasionar, alhora, la pèrdua de la llibertat d'expressió, cosa que va modificar substancialment la seva obra i el va privar de tractar temes polítics coetanis. Aquest fet va determinar els dos períodes històrics en què s'ha dividit la seva producció dramàtica.

S'ha constatat que va escriure 44 obres per bé que només ens n'han arribat 11. Per als seus coetanis és considerat el màxim representant de la comediografia antiga. La seva obra sembla que es basava en la tradició precedent, avui perduda, sobretot pel que fa a la construcció d'arquetipus. Les obres d'Aristòfanes han estat conservades en més de 200 còdexs, el més complet dels quals és el de Ravenna (s. XI). A diferència del que va passar amb els autors grecs de comèdia nova, Aristòfanes no va ser imitat pels comediògrafs llatins ni pels del Renaixement.

Sobre

Lisístrata

Una matrona atenesa, la sagaç i enèrgica Lisístrata, veient que no es pot esperar gaire del bon judici dels homes i veient que en període de guerra tot cau cap a la ruïna, té la convicció que si es vol posar remei a les desgràcies que planen sobre Grècia la solució és a mans de les dones. És per això que les dones tenen la clau per prendre la iniciativa i obligar els bàndols enfrontats a signar la pau. Amb aquest objectiu, Lisístrata reuneix, en una conjuració, les seves col·legues de la ciutat en guerra i les convenç per a que adoptin una actitud rebel negant als seus marits qualsevol mena de relació sexual. Les dones prenen l'Acropolis i guarden sota clau el Tresor de l'Estat. En el transcurs d'aquesta resistència es desenvolupen un seguit d'episodis amanits amb una comicitat picant i maliciosa en què l'autor, sense deixar-se dominar per rancors partidistes, ataca sense concessions amics i enemics fent paleses tota mena de debilitats i vicis.

Lisístrata

(dimarts 27/11/12)

Què n'han dit?

Aquesta comèdia representa un tipus d'utopia còmica, de món a l'inrevés. Aquí, davant dels homes, les dones, més sensates i prudents que ells, són qui finalment decideixen signar la pau.

http://www.scielo.org.ar/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0328-12052006000100002

Entre les clàssiques comèdies gregues, comptem amb nombrosos exemples que constitueixen grans obres literàries. Lisístrata és una d'elles. La lectura d'aquesta comèdia és, simplement, deliciosa, no només pel fet que és una "comèdia d'embolics" propera i consubstancial a tots els éssers humans sinó també, i principalment, per la qualitat i originalitat pel que fa a la construcció d'escenes, personatges i situacions mitjançant un creatiu i minuciós treball de llenguatge.

<http://mauravoltarelli.wordpress.com/2010/06/20/em-lisistrata-aristofanes-aborda-o-poder-feminino-e-os-desejos-mais-primitivos-do-homem-por-meio-de-uma-linguagem-ambigua-e-marcadamente-literaria/>

Sabíeu que...

- El juny de 2012 es va reposar aquesta obra en el marc del Festival de teatre romà de Sagunt. El muntatge va anar a càrrec del Grup de Teatre Clàssic de la Universitat d'Alacant.

- *Lisístrata* ha estat portada al cinema en diverses ocasions: el 1955 de la mà de George Marshall amb el títol: *The second greatest sex*; el 1962 de la mà de Leon Kilmowsky amb el títol: *Escuela de seductores* i el 2002 de la mà de Francesc Bellmunt amb el títol de *Lisístrata*.

- La idea que proposa Aristòfanes va inspirar l'activista liberiana Leymah Gbowee per mobilitzar les dones liberianes més enllà de les divisions ètniques i religioses per posar fi a una llarga guerra a Libèria i garantir la participació de les dones a les eleccions. Aquesta iniciativa va fer Leymah Gbowee mereixedora del Nobel de la pau el 2011.

Fonts:

http://www.encyclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0005174

<http://www.educarueca.org/spip.php?article366>

http://www.scielo.org.ar/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0328-12052006000100002

<http://mauravoltarelli.wordpress.com/2010/06/20/em-lisistrata-aristofanes-aborda-o-poder-feminino-e-os-desejos-mais-primitivos-do-homem-por-meio-de-uma-linguagem-ambigua-e-marcadamente-literaria/>

<http://blogs.elpais.com/mujeres/2011/10/lisistrata-y-el-nobel-de-la-paz-liberia.html>

Obres d'Aristòfanes

Teatre

- *Els núvols*. 423 a.C.
- *Els ocells*. 416 a.C.
- *Els acarnesos*. 425 a.C.
- *Els cavallers*. 424 a.C.
- *Les vespes*. 422 a.C.
- *La pau*. 421 a.C.
- *Les festes de Dèmetre o les tesmoforiazuses*. 411 a.C.
- *Les granotes*. 405 a.C.
- *L'assemblea de les dones o ecclesiazuses*. 389 o 392 a.C.
- *Plutos*. 388 a.C.
- *Eolósicon* (només es coneix per referències)
- *Cócalos* (només es coneix per referències)

Leymah Gbowee. Premi Nobel de la Pau 2011

Ens podeu seguir al blog:

<http://www.bibgirona.cat/blogs/club-de-lectura>

Biblioteca Comtat de Cerdanya

Claustre, 12

17520 Puigcerdà

Tel. 972880304

biblioteca@puigcerda.cat

www.bibgirona.net/puigcerda/